

Seletuskiri

elektrituruseaduse muutmise seaduse eelnõu

1. Sissejuhatus

Eelnõuga kehtestatakse mikro- ja väikeettevõtetele võimalus osta elektrimüüja käest elektrienergiat reguleeritud hinnaga. See võimalus laieneb ka kuni üks gigavatt-tunni ulatuses energiat tarbivatele füüsilisest isikust ettevõtjatele, sihtasutustele ning mittetulundusühingutele. Regulatsioon kehtib 2023. aasta lõpuni.

Eelnõu ja selle juurde esitatud seletuskirja on ette valmistanud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium koostöös Riigikogu majanduskomisjoniga.

Eelnõu ei ole seotud muu menetluses oleva eelnõuga. Eelnõuga muudetakse elektrituruseaduse (edaspidi *ELTS*) redaktsiooni RT I, 22.09.2022, 1.

Eelnõu vastuvõtmiseks on vajalik Riigikogu poolthälteenamus.

2. Eelnõu eesmärk

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2019/944, elektrienergia siseturu ühiste normide kohta ja millega muudeti direktiivi 2012/27/EL (edaspidi *direktiiv*)¹ näeb ette, et riiklikku sekkumist tarnitava elektri hinnakujundusse tuleks kasutada üksnes avaliku teenuse osutamise kohustuse täitmiseks ning see peaks toimuma direktiivis sätestatud eritingimusi järgides.

Direktiivi artikli 5 lõike 4 kohaselt peab riiklik sekkumine tarnitava elektri hinnakujundusse vastama järgmistele tingimustele:

- sekkumine taotleb üldist majanduslikku kasu ega lähe kaugemale sellest, mis on vajalik sellega taotletava üldise majandusliku kasu saamiseks;
- sekkumine on selgelt määratletud, läbipaistev, mittediskrimineeriv ja kontrollitav ning see tagab kõikidele liidu elektriettevõtjatele võrdse juurdepääsu tarbijatele;
- lisaks peab sekkumine olema ajaliselt piiratud ja sellest kasu saavate isikute suhtes proportsionaalne ega tohi tuua turuosalistele diskrimineerival viisil kaasa lisakulusid.

Direktiivi kohaselt tagavad liikmesriigid, et kõikidele kodutarbijatele ja, kui liikmesriigid seda asjakohaseks peavad, väikeettevõtjatele osutatakse universaalteenust, mis tähendab, et neil on õigus saada oma territooriumil kindlaksmääratud kvaliteediga elektritarbeid konkurentsivõimelise, hõlpsasti ja selgelt võrreldava, läbipaistva ja mittediskrimineeriva hinnaga.

Võttes arvesse tänast olukorda, kus elektri hind (ilma võrgutasu, aktsiisi, taastuvenergia tasuta) on võrreldes 2021. a. esimese poole ja sellele eelnenud perioodiga mitmekordistunud, ei saa sellist hinnakujundust pidada konkurentsivõimeliseks. Juba eelnevalt on kehtestatud universaalteenuse regulatsioon kodutarbijatele (vt alates 2022. a 23. septembrist jõustuv *ELTS*). Seetõttu on põhjendatud universaalteenuse laiendamine ka mikro- ja väikeettevõtetele, füüsilistele isikutele, mittetulundusühingutele ja sihtasutustele (edaspidi koos nimetatud universaalteenuse äritarbijad). Euroopa Liidu regulatsiooni alusel on riiklikult võimalik näha piiratud ajaks ette võimalus väikeettevõtetele osta elektrienergiat reguleeritud hinnaga. Seejuures peab see aga olema üks võimalikest elektripakettidest, kuna tarbijatele peab säilima

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX:32019L0944>

võimalus soovi korral valida teenuse saamiseks ka teisi vabaturul tegutsevaid ettevõtjad. Reguleeritud hinna kehtestajaks võib olla energiaregulaator ehk Eestis Konkurentsiamet.

2022. a veebruari seisuga reguleeritakse Euroopa Liidu (edaspidi *EL*) 8 liikmesriigis konkreetse ajavahemike kestel elektrihindasid äritarbijatele.² Kuna seoses kõrgete elektrihindadega on tekkinud vajadus nende järsu tõusu leevendamiseks, sätestatakse ka elektrituruseaduses vastavasisulised alused.

Eelnõu eesmärki ei ole võimalik kiireloomuliselt teiste meetoditega lahendada. Elektriturul tekkinud olukord on põhjustatud maagaasi kõrgest hinnast ning vähesest taastuvenergia tootmisvõimsusest. Gaasi hinda ei ole võimalik regioonis kiirete meetmetega alla tuua. Samuti ei ole võimalik eesmärki täita kiirkorras uute tootmisseadmete turule toomisega. Uute tootmisseadmete rajamine on aeganõudev protsess, mille käigus tuleb korraldada nii vajalikud load ja planeeringud kui ka rajada tootmisseadmed. See kõik võtab aega aastaid, kuid hinnakriisile on vaja leida lahendus juba selleks kütteperioodiks.

Eelnõu eesmärgiks on leevendada äritarbijate elektrienergia hinnatõusu sellises ulatuses, nagu direktiiv selleks võimaluse annab. Eelnõuga on võimalik antud tarbijagruppi lihtsamalt, kiiremini ja efektiivsemalt toetada ning vältida olukorda, kus sihtgrupiks olevad ettevõtted ei ole enam konkurentsivõimelised ja võivad tegevuse lõpetada.

Eelnõuga tehakse ELTS-i muudatused, millega analoogselt kodutarbijate universaalteenusega luuakse ka äritarbijatele võimalus osta vahemikus 2022. a 1. november kuni 2023. a detsembri lõpp elektrienergiat universaalteenusena. Seega saab universaalteenuse tarbimise võimalus olema kahel tarbijate grupil: kodutarbijatel ning äritarbijatel. Universaalteenuse äritarbijate hulka kuuluvad mikro- ja väikeettevõtjad. Lisaks sellele kuuluvad siia hulka ka füüsilisest isikust ettevõtjad ning mittetulundusühingud ja sihtasutused, kelle aastane tarbimine on alla 1 GWh. Universaalteenuse raames elektrienergia müümiseks kohustatakse üle 150 MW võimsusega tootmiseadet omava isikuga ühes kontsernis olevat müüjat või Nord Pooli Eesti hinnapiirkonnas üle 50% turuosa omavat elektrimüüjat müüma toodetud elektrit universaalteenuse korras lisaks kodutarbijatele ka äritarbijatele. Kehtivas seaduses on sätestatud, et tootmishind arvutatakse vähemalt kolme majanduslikult kõige kulutõhusamate keevkihttehnoloogial põhinevate tootmisseadmete alusel. Käesoleva eelnõuga sätestatakse, et juhul kui eelpoolnimetatud kolmest tootmisseadmetest ei piisa, et varustada täiendavalt universaalteenuse äritarbijad, võetakse universaalteenuse äritarbijate tootmishinna arvutamisel aluseks ka teisi tootjale kuuluvaid tootmisseadmeid. Sellisel juhul arvutatakse eraldi universaalteenuse hind kodutarbijale ja äritarbijale. Seega võib universaalteenusel olla eraldi kaks hinda. Samas on äritarbijate universaalteenus lühiajaline ning kestab vaid 2023. aasta 31. detsembrini. Võttes arvesse, et üle poolte äritarbijatest on sõlminud fikseeritud lepingu ja sellest väljumisel võib kaasneda leppetrahv, võib eeldada, et universaalteenusega liituvate äritarbijate arv jääb piiratuks. Eeldatavalt saavad osta äritarbijad universaalteenust kehtiva hinnakooskõlastuse raames ehk sama hinnaga nagu seda saavad teha kodutarbijad.

Kehtiva seaduse alusel on suurimat turuosa omaval Eesti Energia AS-l kohustus ja teistel elektrimüüjatel valikuvõimalus müüja kodutarbijatele universaalteenust. Analoogselt on käesoleva eelnõus reguleeritud ka universaalteenuse osutamine äritarbijatele. Elektri müüja on kohustatud tuvastama, kas tarbija vastab universaalteenuse äritarbija kriteeriumitele. Sellest tuleneb müüjatele täiendav kohustus kontrollida, kas äritarbija on mikro- või väikeettevõte, füüsilisest isikust ettevõtja või mittetulundusühing või sihtasutus. Seejuures peab olema

² <https://www.acer.europa.eu/electricity/market-monitoring-report#133>

tagatud, et füüsilisest isikust ettevõtja, sihtasutuse ja mittetulundusühingu aastane tarbimine ei ole rohkem kui 1 gigavatt-tund. Eelnõu koostamise käigus on selgunud, et vastavat kontrolli on võimalik teostada Maksu- ja Tolliameti registrite kaudu. Seal on toodud ära andmed ettevõtte töötajate arvu kohta (töötamise register) ning ettevõtte käive. Universaalteenuse äritarbija bilansimahu saab kontrollida vastava isiku majandusaasta aruandest. Mittetulundusühingu või sihtasutuse elektri tarbimise kohta saab andmed Elering ASi andmelaost.

Kõnealune regulatsioon on ajutine ning kehtib 2023. aasta 31. detsembrini. Muudatused ei takista elektritootjate ligipääsu tarbijatele ega Eesti üleminekut taastuenergiale ning universaalteenuse tarbijatel säilib vastavalt kehtivale õigusele vabadus jätkata senise elektripaketi kasutamist või vahetada oma elektripakett universaalteenuse paketi vastu. Vabadus osutada lisaks universaalteenusele ka nõ vabaturuteenust säilib kõikidele elektrit müüvatele ettevõtjatele. Seega säilib ka universaalteenuse äritarbijale alati võimalus valida universaalteenuse asemel muu turul pakutav pakett.

Riigiabi loa osas on mitteametlikult konsulteeritud Euroopa Komisjoniga. Kui võetakse vastu määrus kõrgetele energiahindadele reageerimiseks võetavate erakorraliste sekkumismeetmete kohta^[1], siis nimetatud määrusega on lubatud riigiluba küsimata rakendada kuni 2023. aasta lõpuni reguleeritud hindu väikese ja keskmise suurusega ettevõtetele, mille alla kuuluvad ka mikro- ja väikeettevõtted. Nimetatud määruse kehtimise raames ei ole eeldatavalt vajalik taotleda riigiabi luba. Millal määrus jõustub, ei ole teada. Juhul kui määrus jõustub enne 1. novembrit, mil on kavas rakendada äritarbijate universaalteenus, on probleem lahendatud. Juhul kui jõustumine võtab enam aega, siis saab taotleda riigiabi kiirendatud korras, rakendades riigiabimeetmete ajutist kriisiraamistikku^[2].

3. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Käesoleva eelnõuga lisatakse ELTS-i järgmised peamised muudatused:

1. Täiendatakse universaalteenuse tarbija mõistet, lisades mõistetes universaalteenuse äritarbijaga seonduvad muudatused. Universaalteenuse äritarbija on mikro- ja väikeettevõtte. Sellele lisandub füüsilisest isikust ettevõtja ning mittetulundusühing ja sihtasutus, kelle aastane tarbimismaht on kuni 1 GWh.
2. Täpsustatakse, millise tootmiseadme alusel arvutatakse elektri tootmise hind universaalteenuse kodutarbijale ning millisega äritarbijale. Kodutarbija tootmishinna arvutamise aluseks on analoogselt kehtiva seadusega vähemalt kolm majanduslikult kõige kulutõhusamat keevkihttehnoloogial põhinevat tootmiseadet. Kui nimetatud tootmiseadmetest piisab ka äritarbijate varustamiseks, siis arvutatakse ka äritarbija hind nende alusel. Kui nendest ei piisa, võetakse äritarbijate tootmishinna arvutamisel aluseks ka teisi tootjale kuuluvaid seadmeid. Sellisel juhul arvutatakse eraldi universaalteenuse hind universaalteenuse kodutarbijale ja äritarbijale. Samas on selle sätte realiseerumine väikese tõenäosusega ning äritarbijate universaalteenus toimib juba tehtud hinnakooskõlastuse raames.
3. Täpsustatakse, et juhul kui sõlmitud elektrilepingu katkestab ennetähtaegselt äritarbija, siis erinevalt kodutarbijast on elektri müüjal õigus nõuda leppetrahvi.

Kõnealune ajutine regulatsioon on jätkumeede elektrituruseaduse ja konkurentsiseaduse muutmise seadusele 655 SE, millega sätestati universaalteenus kodutarbijale.

^[1] <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022PC0473&from=EN>

^[2] [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:02022XC0324\(10\)-20220720&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:02022XC0324(10)-20220720&from=EN)

Universaalteenuse regulatsiooni laiendamine äritarbijatele on lihtsam ja ühiskonnale vähem koormust tekitav. Tarbijal puudub vajadus toetuse saamiseks taotlus esitada ning riigil puudub vajadus halduskoormusrikka toetusmeetme planeerimiseks ja elluviimiseks. Ühtlasi on tarbijal olemas kindlus elektrienergia tarbimishinna stabiilsuses.

Eelnõu koosneb kahest paragrahvist, millest § 1 käsitleb ELTS-i muutmist ning § 2 eelnõu jõustumist.

Paragrahv 1 – ELTS muutmine

Punktidega 1 ja 2 täiendatakse ELTS §-i 3 punktidega 15² ja 28³. Muudatuse järgi defineeritakse mikro- ja väikeettevõtte. Mikroettevõtte on äriühing, kus on vähem kui 10 töötajat ning mille aastakäive või aastane bilansimaht ei ületa 2 miljonit eurot. Väikeettevõtte on äriühing, kus on vähem kui 50 töötajat ning mille aastakäive või aastane bilansimaht ei ületa aastas 10 miljonit eurot. Nimetatud sõnastused tulenevad direktiivi (EL) 2019/944 sõnastusest ja on otseselt seotud direktiivis toodud võimalusega luua mikro- ja väikeettevõtjatele reguleeritud hinnaga elektripakett.

Punktidega 3 ja 4 täpsustatakse paragrahvi 12 lõike 4 sõnastust ja lisatakse lõige 5. Lõike 4 eesmärgiks on täpsustada universaalteenuse kodutarbija definitsioon. See on vajalik, et oleks eristatud universaalteenuse müük kodu- ja äritarbijale, põhjusel, et nimetatud seaduse muudatusega sätestatakse universaalteenuse tarbimise võimalus ka äritarbijale. Lõike 5 eesmärk on defineerida universaalteenuse äritarbija. Universaalteenus laieneb muudatusega mikro- ja väikeettevõtjale. Universaalteenuse äritarbija on ka kuni 1 GWh aastase tarbimisega füüsilisest isikust ettevõtja, mittetulundusühing ning sihtasutus. Mahupiir 1 GWh on vajalik piiramaks meetmest kasusaajate arvu selliselt, et Enefit Power AS toodangumaht oleks piisav lisanduvate tarbijate teenendamiseks.

Punktiga 5 täpsustatakse universaalteenust kasutama hakkavate äritarbijate universaalteenuse lepingu sõlmimise põhimõtteid. Elektri müüja võib teha äritarbijale ettepaneku minna üle universaalteenusele, kui tarbija senine hind on kallim universaalteenusest. Seejuures peab tarbija kinnitama, et on selle ettepanekuga nõus. Seega võib müüja küll oma tarbijale teha ettepaneku universaalteenusele üleminekuks, kuid ei saa ettepanekut enne jõustada, kui universaalteenuse äritarbija on sellega nõustunud.

Punktiga 6 täiendatakse paragrahvi 76⁶ lõikega 3¹. Lõike eesmärk on täpsustada universaalteenuse raames toodetava elektrienergia hinnaregulatsiooni aluseid. Kehtiva seaduse alusel toimub universaalteenuse hinna arvutamine vähemalt kolme majanduslikult kõige kulutõhusamate keevkihttehnoloogial põhinevate tootmiseseadmete alusel. Need on Auvere elektrijaam, Balti elektrijaama 11. plokk ja Eesti elektrijaama 8. plokk. Nimetatud plokkidest piisab täielikult elektrienergia toodangust kodutarbijate universaalteenuse vajaduse katteks. Kodutarbijate universaalteenuse eeldatav kogus on 1 TWh aastas ehk pool kodutarbijate tarbimisest. Äritarbijate lisandumisel universaalteenuse alla suureneb vajaliku toodangu kogus hinnanguliselt 1,4 TWh võrra, mis on samuti pool nimetatud segmendi tarbimisest. Eelpool nimetatud kolmest plokki füüsilisest elektrienergia toodangust on suure tõenäosusega piisav nii kodutarbijate kui äritarbijate universaalteenuse raames elektrienergia tootmiseks. Kui see aga nii ei saa olema (liitub rohkem tarbijaid, kui on prognoositud ja plokkide füüsiline tootmiskaht ei ole piisav kogu tarbimise katmiseks), võib kolme plokki toodangust mitte piisata. Sellisel juhul kujundatakse kaks eraldi universaalteenuse hinda: kodu- ja äritarbijate oma. Kodutarbijate hinda arvutatakse kolme efektiivse plokki alusel (nagu kehtivas seaduses on kajastatud), kui aga

äritarbijate vajaduse katteks on vajalik rakendada ka teisi plokkide, siis kujundatakse äritarbijate hind viisil, kus selle segmendi puudujääv osa kaetakse ülejäänud plokkidega. Samas ei ole selle regulatsiooni rakendumine tõenäosus suur ning piisav on kodutarbijate teenuse osutamiseks tehtud tootmishinna kooskõlastusest.

Punktiga 7 täpsustatakse paragrahvi 109³ sõnastust. Eesmärgiks on täpsustada, millised tarbijad saavad minna universaalteenusele üle ilma leppetrahvita, juhul kui elektrilepingus on sätestatud leppetrahvi maksmise kohustus. Vastavalt muudatusele saavad leppetrahvita universaalteenusele üle minna vaid kodutarbijad ning äritarbijad peavad universaalteenusele üleminekul lähtuma oma kehtiva elektrilepingu tingimustest.

Punkti 8 kohaselt tunnistatakse alates 2024. a algusest kehtetuks kogu äritarbija universaalteenuse regulatsioon. Eelnõus käsitleb seda regulatsiooni tervikuna ELTS § 3 punktid 15² ja 28³, § 12 lõige 5, § 76⁵ lõige 2¹ ja § 76⁶ lõige 3¹.

Paragrahv 2 – Seaduse jõustumine

Seadus jõustub Riigi Teatajas avaldamisele järgneval päeval. See tagab eelnõu võimalikult kiire rakendumise.

Eelnõu § 1 punkt 8 jõustub 2024. aasta 1. jaanuaril. Selle muudatusega tunnistatakse universaalteenuse regulatsioon äritarbijatele kehtetuks. Alates 2024. aastast ei saa äritarbijad enam universaalteenuse raames elektrienergiat osta. Sellega tagatakse, et äritarbijate universaalteenuse regulatsioon muutuks kehtetuks alates 2024. aasta 1. jaanuarist ning taastuks enne käesoleva eelnõu koostamist kehtinud regulatsioon. Universaalteenuse äritarbijad, kes on universaalteenuse regulatsiooni lõppedes veel universaalteenuse paketti kasutamas, peavad leidma omale uue elektrimüüja või jääma elektrienergia tarbimisel üldteenusele.

4. Eelnõu terminoloogia

Eelnõu terminoloogia on eestikeelne, eelnõus kasutatakse juba ELTS-is kasutusel olevaid termineid. Uute mõistetena tuuakse sisse mikroettevõtte ja väikeettevõtte terminid.

5. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on kooskõlas Euroopa Liidu õigusega.

6. Rakendusaktid

Seaduse rakendamisega ei ole vaja muuta rakendusakte.

7. Seaduse mõjud

Mõju majandusele

Muudatused mõjutavad energia hinna kooskõlastamiseks kohustatud tootja tegevust. Eelnõu koostamise ajal on selliseid tootjaid üks – Enefit Power AS. Elektri müüjatest mõjutab seadus eelkõige Eesti Energia AS-i, kellel on kohustus osutada universaalteenust täiendavalt ka kõigile universaalteenuse äritarbijatele. Samas on ettevõtte alustanud universaalteenuse müüki kodutarbijatele, mistõttu lisanduv koormus ei ole liiga suur. Analoogselt on mõju teistele elektri müüjatele väike, sest seoses kodutarbijate universaalteenuse osutamisega on eeldatavalt

mitmed elektri müüjad asunud universaalteenust osutama ning äritarbijate lisandumine ei too kaasa suuremat koormust (seisuga 01.08.2022 on Eestis teavitanud müügitegevusest 68 elektrimüüjat³). Kõige suurem mõju on täiendav ülesanne kontrollida, kas universaalteenuse äritarbija vastab seaduses sätestatud kriteeriumitele. Samuti mõjutab muudatus universaalteenuse äritarbijaid.

1) Mõju tootjale ja müüjale

Muudatusega ei kaasne otsest kulu elektrimüüjatele, sest universaalteenuse äritarbijatega sõlmitud elektrilepingud jäävad kehtima. Kui tarbija soovib minna üle universaalteenusele ja elektrilepingus on sätestatud vastav leppetrahv, siis peab tarbija selle tasuma. Seega on tegemist olukorraga, mis oleks olnud ka enne seaduse jõustumist, kus lepingust väljumisel tuleb tarbijal tasuda sellega seotud kulud.

Olenevalt universaalteenuse tarbeks müüdava elektrienergia müümise tehnilisest lahendusest (määratud tarne või kulude kompenseerimise mudel), kaasneb muudatusega ka mõju üle 150 MW võimsusega tootmisseadme omanikule ehk Enefit Powerile. Universaalteenuse raames müüdüd elektrienergial on kooskõlastatud müügihind. Kui börsihind on kallim kooskõlastatud hinnast, on tootjal võimalik teenida börsile müümise suurem tulu. Näiteks keskmise börsihinna 210 €/MWh ning universaalteenuse hinna 180 €/MWh juures saaks potentsiaalne teenimata tulu olla aastase müügi mahu 0,7 TWh juures olla $(210 \text{ €/MWh} - 180 \text{ €/MWh}) \times 700 \text{ GWh} = 21$ miljonit eurot. Kui nimetatud hinna raames on võimalik osutada teenust ka universaalteenuse äritarbijatele, siis uut hinna kooskõlastust ei ole vaja teha. Kuivõrd äritarbijate universaalteenus kehtib vaid suhteliselt lühikese aja – ühe aasta ja kaks kuud, siis suure tõenäosusega puudub vajadus nimetatud kooskõlastuse tegemiseks ning ettevõttele ei lisandu ka täiendavad rahalist koormust.

2) Mõju mikro- ja väikeettevõtetele, füüsilisest isikust ettevõtjatele, mittetulundusühingutele ja sihtasutustele (universaalteenuse äritarbijatele).

Universaalteenuse äritarbijatele hakatakse müüma elektrienergiat seaduses toodud alustel piiritletud tootmishinda arvestava hinnaga. Samas ei tähenda see nimetatud isikute poolt teenuse osutamist alla teenuse omahinna ning ettevõtjatele on teenuse osutamisel tagatud põhjendatud tulukus. Lähtudes eeltoodust ning kuigi universaalteenuse raames osutatava teenuse hind võib ajutiselt erineda börsihinnast, muudatustest tulenev mõju majandusele puudub või on see marginaalne.

Nimetatud tarbijate tarbimise maht on eeldatavalt 2,8 TWh aastas. Eeldatavalt ei vali universaalteenust üle poole nimetatud tarbijatest, pigem isegi vähem, sest elektri lepingust väljumisel tuleb tasuda leppetrahv ja meede on lühiajaline. Kui universaalteenusega liituvad pooled tarbijad (tarbimise maht 1,4 TWh, universaalteenuse hind on 150 €/MWh ning börsihind 250 €/MWh), siis säästavad nimetatud tarbijad 140 milj. € aastas. Samas tuleb rõhutada, et tegemist on prognoosiga ning börsihinda on võimatu ette ennustada, see võib kujuneda kõrgemaks kui 250 €/MWh, kuid ka oluliselt madalamaks, mille puhul ei ole tarbijatel mõistlik universaalteenusega ühineda.

Mõju riigiasutustele

Muudatuse tagajärjel võib suureneda Konkurentsiameti töökoormus, kui tuleb teha täiendav tootmise hinna kooskõlastus seoses universaalteenuse äritarbijatega. Kuna meede on lühiajaline, siis eeldatavalt nimetatud kooskõlastust tegema ei pea ning ameti töökoormus selles osas ei suurene. Mingil määral võib ameti töökoormus suureneda, kui tuleb lahendada müüjate

³ Majandustegevuse registri andmed – mtr.ttja.ee

ja tarbijate vahelisi vaidlusi, kas äritarbija kuulub universaalteenuse kategooriasse või mitte. Samas on seaduses kriteeriumid täpselt sätestatud ning eeldatavalt ei tule selliseid kaebusi liiga palju.

Kuivõrd käesoleva eelnõuga tehtav muudatus on tähtajaline, ei planeerita koostada mõjude järelhindamist.

Mõju halduskoormusele

Muudatused suurendavad reguleeritud ettevõtja halduskoormust ning võivad suurendada müüjate halduskoormust, kes otsustavad universaalteenust osutada. Müüjad peavad kontrollima, kas universaalteenuse äritarbija vastab kriteeriumitele või mitte. Tarbijate vaatest ei ole mõju halduskoormusele eelnõu koostajate hinnangul kaasnemas.

8. Seaduse rakendamisega seotud riigi ja kohaliku omavalitsuse tegevused, eeldatavad kulud ja tulud

Seaduse rakendamisega ei kaasne riigile või kohalikule omavalitsusele täiendavaid kulusid. Eelnõu rakendamisega võib muutuda riigieelarveline tulu. Reguleeritav ettevõtja ehk antud juhul AS Enefit Power on osa Eesti Energia AS kontsernist. Kuivõrd regulatsiooni tulemusena võib muutuda Eesti Energia AS kui elektrienergia müüja ning AS Enefit Power müügitulu, ei ole ka välistatud vähenenud dividendivõimalus Eesti Energia AS kontserni vaatest.

9. Seaduse jõustumine

Seadus jõustub Riigi Teatajas avaldamisele järgneval päeval.

Seaduse § 1 punkt 8 jõustub 2024. aasta 1. jaanuaril. Sellega tagatakse, et äritarbijatele suunatud universaalteenuse regulatsioon muutuks aasta lõpuks kehtetuks ning taastuks enne käesoleva eelnõu koostamist kehtinud regulatsioon.

10. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu on valminud valdkonna eest vastutava ministeeriumi Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ning Riigikogu majanduskomisjoni koostöös. Pärast eelnõu algatamist on kavas konsulteerida ka elektri müüjate, tootja ja Konkurentsiametiga.

Algatab majanduskomisjon 22.09.2022.

(allkirjastatud digitaalselt)

Kristen Michal

Majanduskomisjoni esimees